

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 0. december 2004

1. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

(Indsættelse af alder og handicap som kriterier i loven)

[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2004 og var til 1. behandling den 18. november 2004. Lovforslaget blev efter

1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 27.

september 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 535, folketingsåret 2003-04. Den 8. november 2004 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination (DRC) mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Enhedslisten indstiller forslaget og det stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Med dette forslag kan vi efter lang ventetid få en lov, som i hvert fald delvis forbyder forskelsbehandling på grund af alder og handicap.

Men der er stadig mangler. Mangler der kan få negativ betydning for nogle af de mennesker, som loven angiveligt skulle beskytte.

Når det handler om aldersdiskrimination er loven mangelfuld pga. af bestemmelserne i loven om arbejdsløshedsforsikring.

Her er der både tale om diskriminering af folk i den ene og den anden ende af livet. Hvorfor kan man ikke være medlem af en a-kasse før man bliver 18 og efter man er blevet 65?

For folk over 65 år kan det betyde, at de bliver tvunget til at opgive en delvis tilknytning til arbejdsmarkedet. Med hensyn til 18 års grænsen i a-kasse loven er den også gal. På linie med fjernelsen af 18 års grænsen i funktionærloven, bør det selvfølgelig også være tilfældet i a-kasseloven.

Også reglerne om halve dagpenge til unge er klokkeklar forskelsbehandling. Dette forsvares af partierne bag de senere års arbejdsmarkedsreformer med, at det angiveligt skulle nedbringe ungdomsarbejdsløsheden. Problemet er bare, at denne påstand ikke har hold i virkelighedens verden.

I øvrigt finder en tilsvarende diskrimination sted af de unge i kontanthjælpssystemet.

Også hvad angår forskelsbehandling på grund af handicap retter lovforslaget kun delvis op på problemerne. For det første er det uklart, i hvor stor udstrækning der kan stilles krav til arbejdsgiverne om tilpasning af arbejdspladserne til folk med forskellige former for handicap. For det andet er der et problem i forhold til folk med psykiske handicap. De er godt nok omfattede af lovforslaget. Men i lov om kompensation til handicappede i erhverv er der kun tale om fysisk handicappede. Det må betyde, at denne lov skal rettes til.

Den største mangel i lovforslaget er dog den mangelfulde klageadgang. Hvis loven mod forskelsbehandling skal virke efter hensigten, er der brug for et klageorgan, der kan være til hjælp for de mennesker, der føler sig udsat for forskelsbehandling. Sidste år blev der taget hul på denne problematik. Beskæftigelsesministeren bøjede sig efter et års tovtrækkeri en lille smule. Det blev til det smålige kompromis, at Institut for menneskerettigheder i dag fungerer som klageorgan i sager om forskelsbehandling på grund af race og etnisk oprindelse.

En tilsvarende klageadgang findes ikke for folk, der af andre grunde – f.eks. alder, handicap og seksuel orientering – udsættes for forskelsbehandling.

Dette savner en logisk forklaring, og reelt er der tale om en anden form for forskelsbehandling. Nemlig en forskelsbehandling mellem forskellige gruppers klageadgang.

Derfor har Enhedslisten stillet ændringsforslag, så klageadgangen kommer til at gælde for alle grupper, der udsættes for en

eller anden form for forskelsbehandling.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Til § 1

Af *et mindretal* (EL):

1) Efter nr. 15 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8 a, stk. 1 udgår ordene »på grund af race eller etnisk oprindelse«, og ordene »uanset race eller etnisk oprindelse.« [Klageadgang ved al forskelsbehandling]

Bemærkninger

Til nr. 1

I lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, omhandler § 8 a. muligheden for at klage over forskelsbehandling eller repræsalier som følge af krav om ligebehandling, til Institut for Menneskerettigheder. Men denne klageadgang er afgrænset til udelukkende at handle om sager, hvor forskelsbehandlingen finder sted på grund af race eller etnisk oprindelse. En tilsvarende klageadgang findes ikke for folk, der af andre grunde – f.eks. alder, handicap og seksuel orientering – udsættes for forskelsbehandling.

Dette savner en logisk forklaring, og reelt er der tale om en anden form for forskelsbehandling. Nemlig en forskelsbehandling mellem forskellige gruppers klageadgang.

Derfor er lovforslaget her foreslået ændret, så, klageadgangen gælder for alle de i loven nævnte årsager til forskelsbehandling.

Freddy Dam (V) Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) Jens Vibjerg (V) fmd. Bent Bøgsted (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF) Mogens Nørgård Pedersen (KD) Lotte Bundsgaard (S) Bjarne Laustsen (S) nfm. Jan Petersen (S) Lone Møller (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) Ida Jørgensen (RV) Søren Søndergaard (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	54 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 92

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 92

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorledes ministeren stiller sig til et forslag om et klageorgan for samtlige diskriminationsgrunde, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om særregler i forbindelse med alder har et legitimt formål, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om aldersgrænsen for 60 årige opfylder direktivets undtagelsesmulighed, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om pligtmæssig fratræden, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 5 Spm. om ugyldigt vilkår i et ansættelsesforhold om pligtmæssig fratræden før det fyldte 65. år er omfattet af oplysningspligten i ansættelsesbevisloven, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om arbejdsgiveren uden varsel kan ændre et ugyldig ansættelsesvilkår, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om en arbejdsgiver vil være berettiget til at varsle vilkårsændringer, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå